

Ekonomiutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om skydd av geografiska beteckningar för hantverks- och industriprodukter samt till lagar som har samband med den

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om skydd av geografiska beteckningar för hantverks- och industriprodukter samt till lagar som har samband med den (RP 202/2025 rd): Ärendet har remitterats till ekonomiutskottet för betänkande.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- specialsakkunnig Stina Löytömäki, arbets- och näringsministeriet
- jurist Patrik Lindbohm, Patent- och registerstyrelsen
- jurist Henriikka Harinen, Säkerhets- och kemikalieverket (Tukes)
- ledande expert Minna Aalto-Setälä, Centralhandelskammaren
- chefsjurist Varpu Laankoski, Suomen Tekstiili ja Muoti ry.

Skriftligt yttrande har lämnats av

- Konkurrens- och konsumentverket
- Finlands näringsliv rf
- Företagarna i Finland rf.

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår att det stiftas en lag om skydd av geografiska beteckningar för hantverks- och industriprodukter samt att lagen om marknadskontrollen av vissa produkter, lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation och lagen om Patent- och registerstyrelsen ändras.

Syftet med propositionen är att utfärda bestämmelser som kompletterar EU-förordningen om skydd av geografiska beteckningar för hantverks- och industriprodukter.

I propositionen föreslås det att behöriga myndigheter är Patent- och registerstyrelsen och Säkerhets- och kemikalieverket. I övrigt gäller bestämmelserna bland annat

Betänkande EkUB 3/2026 rd

registreringsförfarandet, den nationella kontaktpunkten och tillsynssystemet. Ändringslagarna är av teknisk natur.

De föreslagna lagarna avses träda i kraft våren 2026.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Propositionen hänför sig till Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/2411 om skydd av geografiska beteckningar för hantverks- och industriprodukter. Genom förordningen inrättas ett nytt immaterialrättsligt skyddssystem för hantverks- och industriprodukter. EU-förordningen avser registrering, skydd, kontroll och genomförande av beteckningar för hantverks- och industriprodukter vars kvalitet, anseende eller andra egenskaper är kopplade till produktens geografiska ursprung. Syftet med EU-förordningen är att uppmuntra tillverkare inom EU att investera i lokala hantverks- och industriprodukter, öka synligheten för produkterna på marknaden och förbättra tillverkarnas möjligheter att skydda sina hantverks- och industriprodukter från förfälskningar. EU-förordningen är direkt tillämplig rätt i medlemsstaterna, men genomförandet av den förutsätter också nationell reglering.

I Finland har det inte funnits något nationellt system för geografiska beteckningar för hantverks- och industriprodukter, utan dessa produkter har tills vidare skyddats med hjälp av varumärkessystemet. Ekonomiutskottet har vid behandlingen av utkastet till EU-förordning (U 71/2022 rd) betonat vikten av att minimera de administrativa kostnaderna och att det nationella införandet av systemet inte får orsaka större börda än nödvändigt för myndigheter eller företag (EkUU 52/2022 rd). Utskottet anser att det ur denna synvinkel är motiverat att Finland har ansökt om och av kommissionen fått undantag från förordningens registreringsförfarande i två steg, varvid registrering ska sökas direkt hos Europeiska unionens immaterialrättsmyndighet utan det nationella registreringsförfarandet.

Regeringen föreslår att det stiftas en lag om skydd av geografiska beteckningar för hantverks- och industriprodukter. I den nya lagen föreskrivs det bland annat att Patent- och registerstyrelsen sköter uppgiften som sådan enda kontaktpunkt som avses i EU-förordningen samt att Säkerhets- och kemikalieverket är marknadskontrollmyndighet i fråga om hantverks- och industriprodukter som är skyddade med geografiska beteckningar.

Sakkunniga har ansett propositionen vara ändamålsenlig och i huvudsak understött de föreslagna myndigheternas ansvar. Säkerhets- och kemikalieverket har konstaterat att det är motiverat att förhandskontrollen skiljs från marknadskontrollen i efterhand och att bestämmelser om marknadskontrollmyndighetens tillsynsmetoder finns i lagen om marknadskontrollen av vissa produkter. Säkerhets- och kemikalieverket understöder dock inte att verket utses till marknadskontrollmyndighet i Finland för de produkter som avses i EU-förordningen, utan anser att det är lämpligast att Konkurrens- och konsumentverket åläggs uppgiften.

I propositionen konstateras att det vid övervägandet av vilken myndighet som ska utses till marknadskontrollmyndighet för systemet med geografiska beteckningar för hantverks- och industriprodukter inte enbart bedömdes hur lämpligt Säkerhets- och kemikalieverket var för

Betänkande EkUB 3/2026 rd

uppgiften, utan även Konkurrens- och konsumentverkets, Patent- och registerstyrelsens, Livsmedelsverkets och Tullens lämplighet bedömdes. Slutresultatet av bedömningen är att Säkerhets- och kemikalieverket bäst lämpar sig för uppgifter som kräver marknadskontrollåtgärder. Också ekonomiutskottet anser att det med beaktande av Säkerhets- och kemikalieverkets nuvarande uppgifter är naturligt att Säkerhets- och kemikalieverket utses till marknadskontrollmyndighet för hantverks- och industriprodukter som skyddas med geografiska beteckningar.

Enligt propositionen finansieras det genomförande som förutsätts av EU-förordningen åtminstone i det första skedet genom att man omfördelar de befintliga resurserna, effektiviserar myndighetens nuvarande uppgifter och anpassar verksamheten. Det är sannolikt att det nationella intresset för systemet för skydd av geografiska beteckningar för hantverks- och industriprodukter inte är stort och därmed förblir också de nationella myndigheternas uppgifter i praktiken små. Resursbehoven kan vid behov bedömas på nytt senare i beslutsprocesserna för planerna för de offentliga finanserna och statsbudgeten, när det finns närmare information om den faktiska arbetsmängden och svårighetsgraden i samband med uppgifterna i anslutning till tillämpningen av den nya regleringen.

Ekonomiutskottet understöder lagförslagen i propositionen. Utskottet föreslår att lagarna om ändring av lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation och lagen om Patent- och registerstyrelsen godkänns utan ändringar. Vidare föreslår utskottet att lagen om skydd av geografiska beteckningar för hantverks- och industriprodukter och lagen om ändring av lagen om marknadskontrollen av vissa produkter godkänns med ändringar på grund av korrigeringsbehov av teknisk natur.

DETALJMOTIVERING

1. Lagen om skydd av geografiska beteckningar för hantverks- och industriprodukter

6 §. Marknadskontrollmyndighet. Ekonomiutskottet föreslår en teknisk justering i 1 mom.

2. Lagen om ändring av 1 § i lagen om marknadskontrollen av vissa produkter

1 §. Tillämpningsområde. Efter att den aktuella propositionen lämnades har det till 1 mom. fogats en ny 33 punkt, och ekonomiutskottet föreslår därför ändringar i paragrafen och lagens ingress på grund av behovet av samordning.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Ekonomiutskottets förslag till beslut:

Riksdagen godkänner lagförslag 3 och 4 i proposition RP 202/2025 rd utan ändringar.

Betänkande EkUB 3/2026 rd

*Riksdagen godkänner lagförslag 1 och 2 i proposition RP 202/2025 rd med ändringar.
(Utskottets ändringsförslag)*

Utskottets ändringsförslag

1.

Lag

om skydd av geografiska beteckningar för hantverks- och industriprodukter

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

1 §

Tillämpningsområde

Denna lag innehåller bestämmelser som kompletterar Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/2411 om skydd av geografiska beteckningar för hantverks- och industriprodukter och om ändring av förordningarna (EU) 2017/1001 och (EU) 2019/1753, nedan förordningen om skydd av geografiska beteckningar för hantverks- och industriprodukter.

2 §

Registreringsförfarande

Vid registrering av geografiska beteckningar för hantverks- och industriprodukter i Finland ska förfarandet för direktregistrering enligt artikel 20 i förordningen om skydd av geografiska beteckningar för hantverks- och industriprodukter iakttas.

Betänkande EkUB 3/2026 rd

3 §

Kontaktpunkt

Patent- och registerstyrelsen sköter uppgiften som enda kontaktpunkt enligt artikel 19.5 i förordningen om skydd av geografiska beteckningar för hantverks- och industriprodukter.

4 §

Egenförsäkran om överensstämmelse med produktspecifikationen

En producent ska till Patent- och registerstyrelsen lämna in en egenförsäkran om produktens överensstämmelse med produktspecifikationen i enlighet med artikel 51.1 och 51.2 i förordningen om skydd av geografiska beteckningar för hantverks- och industriprodukter.

5 §

Kontroll av egenförsäkran

Patent- och registerstyrelsen kontrollerar att uppgifterna i egenförsäkran stämmer och utfärdar ett tillståndscertifikat eller förnyar det befintliga certifikatet i enlighet med artikel 51.3 i förordningen om skydd av geografiska beteckningar för hantverks- och industriprodukter.

2 kap.

Tillsyn och påföljder

6 §

Marknadskontrollmyndighet

Säkerhets- och kemikalieverket utför kontroller av **hantverks- och industri**produkter som är skyddade med geografiska beteckningar ~~för hantverks- och industriprodukter~~ och som har släppts ut på den finska marknaden.

Bestämmelser om marknadskontrollmyndighetens uppgifter och befogenheter finns förutom i denna lag också i lagen om marknadskontrollen av vissa produkter (1137/2016).

Betänkande EkUB 3/2026 rd

3 kap.

Ikraftträdande

7 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 20 .

2.

Lag

om ändring av 1 § i lagen om marknadskontrollen av vissa produkter

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om marknadskontrollen av vissa produkter (1137/2016) 1 § 1 mom. 33 punkten,
sådan den lyder i lag 1378/2025, och
fogas till 1 § 1 mom., sådant det lyder i lagarna 186/2025 och 1378/2025, en ny 34 punkt som
följer:

1 §

Tillämpningsområde

Denna lag tillämpas på marknadskontrollen av de produkter som omfattas av
tillämpningsområdet för följande lagar, om inte något annat föreskrivs i de lagar som nämns:

33) lagen om tillsyn över vissa system för artificiell intelligens (1377/2025),

34) lagen om skydd av geografiska beteckningar för hantverks- och industriprodukter (/).

Denna lag träder i kraft den 20 .

3.

Lag

om ändring av 3 § i lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation (917/2014) 3 § 21 punkten, sådan den lyder i lag 661/2024, som följer:

3 §

Definitioner

I denna lag avses med

21) *skyddat namn och skyddat märke* ett namn och märke som är infört i handels-, varumärkes-, förenings-, stiftelse- eller partiregistret samt en inarbetad firma, ett sekundärt kännetecken och ett varumärke enligt firmalagen (128/1979) eller varumärkeslagen (544/2019) samt namnet på ett offentligt samfund, ett statligt affärsverk, en självständig offentligrättslig inrättning, en offentligrättslig förening och en främmande stats beskickning eller på ett organ i dem samt en namnskyddad produkt enligt livsmedelslagen (297/2021) samt en sådan beteckning som avses i lagen om skydd av geografiska beteckningar för hantverks- och industriprodukter (/),

Denna lag träder i kraft den 20 .

4.

Lag

om ändring av 2 § i lagen om Patent- och registerstyrelsen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om Patent- och registerstyrelsen (578/2013) 2 § 1 mom., sådant det lyder i lag 1497/2016, som följer:

Betänkande EkUB 3/2026 rd

2 §

Uppgifter

Patent- och registerstyrelsen handlägger ärenden som gäller patent, kretsmönster för integrerade kretsar, nyttighetsmodellrätt, mönsterrätt, varumärke, geografiska beteckningar för hantverks- och industriprodukter, företagsinteckning, handelsregistret, föreningsregistret, stiftelseregistret, tillsyn över stiftelser enligt stiftelselagen (487/2015), tillsyn enligt lagen om kollektiv förvaltning av upphovsrätt (1494/2016), offentliggörande av bokslutshandlingar, firma och revisionstillsyn enligt revisionslagen (1141/2015) samt tillhandahåller informationstjänster i anslutning till dessa uppgifter.

— — — — —

Denna lag träder i kraft den 20 .

Helsingfors 5.3.2026

I den avgörande behandlingen deltog

vice ordförande Pauli Aalto-Setälä saml
medlem Noora Fagerström saml
medlem Kaisa Garedeu saf
medlem Lotta Hamari sd
medlem Antti Kangas saf
medlem Hilikka Kemppi cent
medlem Miapetra Kumpula-Natri sd
medlem Timo Mehtälä cent
medlem Matias Mäkynen sd
medlem Oras Tynkkynen gröna
medlem Sinuhe Wallinheimo saml
ersättare Ville Kaunisto saml.

Sekreterare var

utskottsråd Maiju Tuominen.